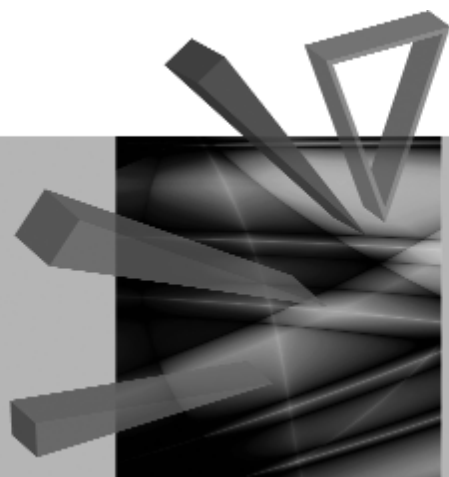

Kształtowanie się nowej przestrzeni w gospodarce globalnej

Redaktorzy naukowi
Stanisław Korenik
Marek Łyszczak

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2011

Senacka Komisja Wydawnicza

*Zdzisław Pisz (przewodniczący),
Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,
Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban*

Recenzent

Tadeusz Kudlacz

Redakcja wydawnicza

Barbara Majewska, Rafał Galos

Redakcja techniczna i korekta

Barbara Łopusiewicz

Łamanie

Beata Mazur

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-150-8

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Krystyna Brzozowska , Partnerstwo publiczno-prywatne w Polsce	11
Jacek Chądryński , Łódź, Łódzkie, Polska – czynniki rozwoju sektora MSP w ocenie studentów kierunku gospodarka przestrzenna UŁ	24
Niki Derlukiewicz , Wybrane przedsięwzięcia wspierające innowacyjność re- alizowane w Unii Europejskiej w kontekście budowania gospodarki opar- tej na wiedzy	33
Dariusz Głuszczuk , Krajowy Fundusz Kapitałowy jako źródło finansowania regionalnych procesów innowacyjnych w dobie gospodarki globalnej ...	42
Piotr Hajduga , Międzynarodowe uwarunkowania prawne udzielania pomo- cy publicznej w Polsce – przypadek specjalnych stref ekonomicznych ...	51
Krzysztof Kolany , Bogusław Półtorak , Ewolucja roli bazylejskich norm nadzorczych w architekturze systemu finansowego	64
Dorota Korenik , Rola banku w kształtowaniu ładu społeczno-gospodarczego regionu	74
Stanisław Korenik , Kontrakt regionalny w Polsce jako źródło finansowania polityki regionalnej – ujęcie retrospektywne	88
Andrzej Łuczyszyn , Integracja europejska w warunkach niestabilności finan- sowej – elementy wybrane	98
Anna Mempel-Śnieżyk , Problematyka rozwoju lokalnego – kwestie interpre- tacyjne	110
Katarzyna Miszczak , Procesy globalizacji i internacjonalizacji we współ- czesnej gospodarce ze szczególnym uwzględnieniem sektora przedsię- biorstw	118
Oğuz Özbek , Rethinking of regional development strategies in Turkey for pre-disaster planning	126
Małgorzata Rogowska , Procesy wzajemnego uczenia się jako istotny czyn- nik rozwoju regionów w globalizującej się gospodarce	133
Dorota Rynio , Kształtowanie się nowej przestrzeni pod wpływem procesów migracyjnych na przykładzie Polski	139
Miloslav Sasek , Rozwój migracji ludności w Czechach po 1989 roku	149
Ümmügülsüm Ter , Relationship between cultural heritage tourism and sus- tainability: case of Konya, Turkey	160
Kadriye (Deniz) Topçu , Mehmet Topçu , The effects of new consumption spaces to their environs in the process of constituting urban value	171

Mehmet Topçu, Kadriye (Deniz) Topçu , An evaluation on changing shop values by the effects of pedestrianisation	179
Kinga Wasilewska , Polska przestrzeń bezpieczeństwa wobec narastających zagrożeń	187
Malwina Wrotniak , Obecność banków w projektach realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego	198
Alicja Zakrzewska-Półtorak , Przeobrażenia struktury gospodarczo-przestrzennej województwa dolnośląskiego w latach 2007-2009	205

Summaries

Krystyna Brzozowska , Public-Private Partnership in Poland	23
Jacek Chądzyński , Łódź, Łódź voivodeship, Poland – factors of SME sector development as a result of evaluation by students of Spatial Economy subject at University of Łódź	32
Niki Derlukiewicz , Selected actions supporting innovation taken in the European Union in the context of building knowledge based economy	41
Dariusz Głuszczyk , The National Capital Fund as a source of financing of regional innovation processes in an era of global economy	50
Piotr Hajduga , International law criteria of allocation of state aid in Poland – the case of special economic zones	63
Krzysztof Kolany, Bogusław Półtorak , Evolution of role of the Basel's regulations in the architecture of financial system	73
Dorota Korenik , The role of bank in shaping the socio-economic order of a region	87
Stanisław Korenik , Regional contract in Poland as a source of regional policy financing – retrospective perspective	97
Andrzej Łuczyszyn , European integration in the conditions of financial instability – selected items	109
Anna Mempel-Śnieżyk , Problems of local development – issues of interpretation	117
Katarzyna Mischczak , Processes of globalization and internationalization in modern economy with special attention paid to enterprises sector	125
Oğuz Özbek , Strategie rozwoju regionalnego w Turcji w aspekcie planowania systemu ostrzegania przed katastrofami	132
Małgorzata Rogowska , The processes of interactive learning as a important factor of regions development in globalizing economy	138
Dorota Rynio , Shaping new space under influence of migration processes on the example of Poland	148
Miloslav Sasek , Development of population migration in the Czech Republic after 1989	159

Ümmügülsüm Ter , Związek pomiędzy turystyką kulturalną a stabilnością rozwoju: przypadek miasta Konya, Turcja	170
Kadriye (Deniz) Topçu, Mehmet Topçu , Efekty nowych przestrzeni konsumpcji w procesie tworzenia wartości miejskiej	178
Mehmet Topçu, Kadriye (Deniz) Topçu , Ocena zmieniających się wartości sklepu w wyniku efektów przepływów pieszych	186
Kinga Wasilewska , Polish security space in the face of increasing danger ...	197
Malwina Wrotniak , Participation of banks in public-private partnership projects	204
Alicja Zakrzewska-Póltorak , Transformation of economic and spatial structure of Lower Silesian voivodeship in years 2007-2009	214

Alicja Zakrzewska-Półtorak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

PRZEOBRAŻENIA STRUKTURY GOSPODARCZO-PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W LATACH 2007-2009

Streszczenie: W artykule analizowane są przekształcenia struktury przestrzennej i gospodarczej w regionie w okresie światowego załamania gospodarczego. Autorka zbadała czynniki dotyczące: liczby mikropodmiotów przypadających na 1 tys. ludności, liczby nowo rejestrowanych podmiotów netto na 10 tys. ludności, zmiany w latach 2007-2009 liczby podmiotów zarejestrowanych, zmiany liczby podmiotów zarejestrowanych w wybranych sekcjach PKD (2007-2009), zmiany wydatków z budżetów gmin w latach 2008 i 2009, nakładów inwestycyjnych państwowych i samorządowych jednostek i zakładów budżetowych przypadających na 1 tys. ludności (2007-2008), dostępu do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach (2007/2008 i 2008/2009). Pozwoliły one na częściowe określenie przekształceń zachodzących w badanym okresie w odniesieniu do aktywności przedsiębiorstw oraz samorządów lokalnych.

Słowa kluczowe: gospodarka regionalna i lokalna, województwo dolnośląskie, przekształcenia gospodarczo-przestrzenne, aktywność przedsiębiorstw, aktywność samorządów lokalnych.

1. Wstęp

Celem artykułu jest omówienie i ocena przemian zachodzących w wymiarze gospodarczo-przestrzennym w jednostkach terytorialnych województwa dolnośląskiego w latach 2007-2009, tj. w okresie światowego załamania gospodarczego. Zmiany przedstawiono na poziomie powiatów oraz – pomocniczo – podregionów. Biorąc pod uwagę obszerność i wielowątkowość zagadnienia, skoncentrowano się jedynie na niektórych wyznacznikach obrazujących zachodzące procesy. Są to wybrane zmienne określające aktywność przedsiębiorstw oraz samorządów lokalnych. Zmienne te obrazują kierunki i tempo przekształceń zachodzących w tym okresie w przestrzeni regionu. W pierwszej kolejności omówiono przekształcenia w gospodarkach powiatów i podregionów związane z działalnością przedsiębiorstw.

2. Aktywność przedsiębiorstw w powiatach i podregionach województwa dolnośląskiego

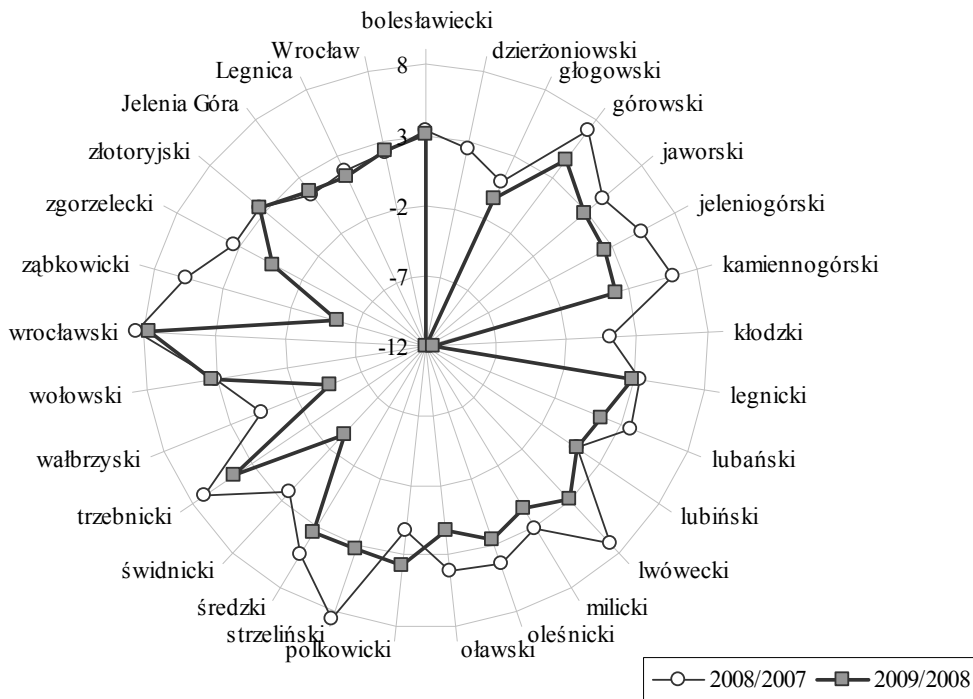
Województwo dolnośląskie w skali kraju jest zaliczane do charakteryzujących się wysokim poziomem przedsiębiorczości, co przy jednoczesnym relatywnie dużym zainteresowaniu inwestorów zagranicznych czyni region atrakcyjnym inwestycyjnie i plasuje go stosunkowo wysoko pod względem kondycji i aktywności społeczno-gospodarczej. Do analizy aktywności przedsiębiorstw wykorzystano dane dotyczące:

- zmiany liczby podmiotów zarejestrowanych według powiatów (w latach 2007-2009),
- liczby mikropodmiotów przypadających na 1 tys. ludności według powiatów, (stan na koniec 2009 r.),
- liczby nowo rejestrowanych podmiotów netto na 10 tys. ludności według powiatów (stan na koniec 2009 r.),
- zmiany liczby podmiotów zarejestrowanych w wybranych sekcjach PKD według podregionów (w latach 2007-2009).

Liczbę mikropodmiotów i nowo zarejestrowanych firm przedstawiono według stanu na koniec 2009 r., czyli w momencie, gdy w gospodarce były odczuwalne skutki załamania. Dynamikę zmian liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON (rok do roku według stanu na 31 grudnia 2007-2009) według powiatów przedstawiono na rysunku 1.

W przypadku większości powiatów według stanu na koniec 2008 r. w porównaniu z końcem 2007 r. miał miejsce stabilny przyrost liczby przedsiębiorstw wynoszący około 3%. W 2009 r. dysproporcje pomiędzy powiatami wzrosły. W 2009 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym zaobserwowano spowolnione tempo przyrostu podmiotów, a nawet pojawiły się jednostki terytorialne, w których liczba podmiotów uległa zmniejszeniu. Z drugiej strony można wskazać takie, w których w analizowanych latach następował systematyczny wzrost – przede wszystkim powiat wrocławski oraz w mniejszym stopniu – trzebnicki i górski. Powiaty, w których dynamiczny przyrost miał miejsce w 2008 r., a w 2009 dynamika ta osłabła, to strzebiński i lwówecki. Liczba podmiotów w 2009 r. w porównaniu z rokiem poprzednim uległa zmniejszeniu w powiatach: dzierzoniowskim, kłodzkim, ząbkowickim, wałbrzyskim, świdnickim i głogowskim. Były to spadki odpowiednio od około 12% w powiatach dzierzoniowskim i kłodzkim do około 0,5% w powiecie głogowskim.

Zmniejszenie liczby nowo zakładanych przedsiębiorstw, przy jednoczesnym obniżeniu liczby już działających, było jednym z symptomów występującego w tym czasie w wymiarze globalnym spowolnienia gospodarczego. Jednak spowolnienie to dotknęło województwo dolnośląskie w stosunkowo niewielkim stopniu. Najbardziej poszkodowane zostały powiaty o gospodarkach z dominującą rolę przemysłu tradycyjnego, jednocześnie położone na peryferiach regionu, tj. w znacznej odległości od Wrocławia i głównych połączeń transportowych [Korenik 2009, s. 108]. Potwierdzają to również kolejne analizowane zmienne.

Rys. 1. Tempo zmian liczby podmiotów zarejestrowanych w powiatach województwa dolnośląskiego w stosunku do roku poprzedniego, stan w dniu 31 grudnia (w %)

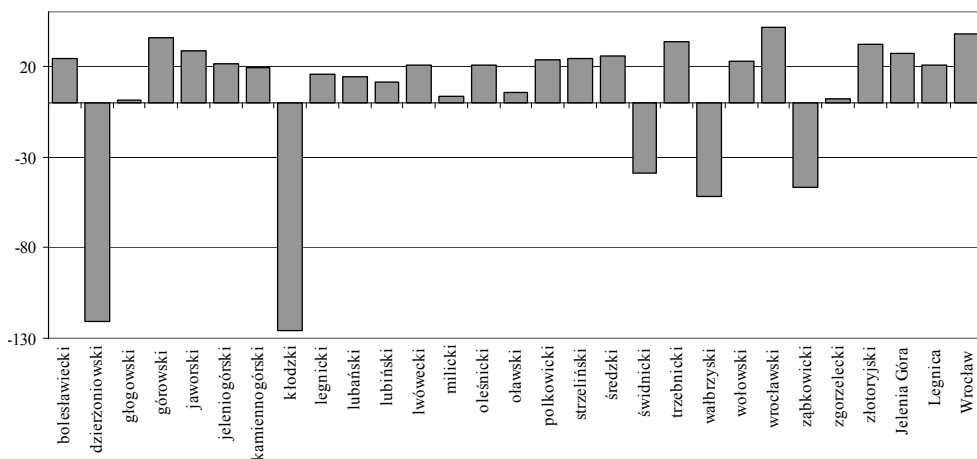
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

W zakresie nowo zarejestrowanych podmiotów netto (po odjęciu wyrejestrowanych), przypadających na 10 tys. ludności, według stanu na 31 grudnia 2009 roku dominowały powiaty: wrocławski, Wrocław, trzebnicki i górowski, przy czym w tym ostatnim, mimo systematycznego wzrostu, liczba podmiotów była wciąż najniższa w regionie (por. rys. 2).

Wśród jednostek terytorialnych tworzących obszar metropolitalny Wrocławia dominowały tendencje pozytywne (zob. też: [Korenik (red.) 2009, s. 69-71; Brol 2008, s. 8-19]). Głębokie załamanie notowano w innych, w szczególności w powiatach: klodzki, dzierżoniowski, wałbrzyski, ząbkowicki i świdnicki. Wartości w pobliżu zera osiągały powiaty głogowski i zgorzelecki.

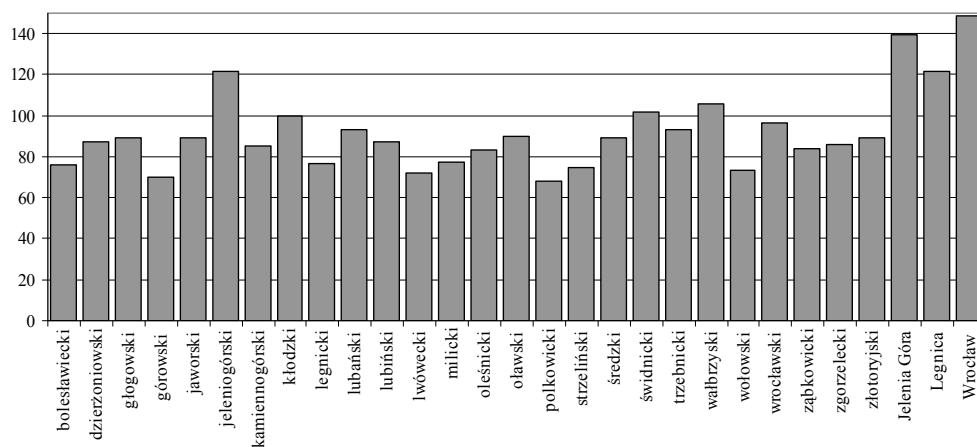
O aktywności gospodarczej jednostki terytorialnej świadczy również liczba podmiotów mikro zarejestrowanych na jej obszarze. Na rysunku 3 przedstawiono liczbę mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających 0-9 pracowników) przypadającą na 1 tys. ludności w poszczególnych powiatach według stanu na koniec 2009 r.

Wskaźnik ten wyniósł od ponad 70 w powiecie górowskim do blisko 150 podmiotów na 1 tys. ludności we Wrocławiu; średnio w województwie było to ponad 100 podmiotów. Wysokie wartości osiągał w obszarach silnie zurbanizowanych,

Rys. 2. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w ciągu roku na 10 tys. ludności (ilość netto), stan w dniu 31.12.2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Rys. 3. Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON zatrudniające 0-9 pracowników na 1 tys. ludności w powiatach województwa dolnośląskiego, stan w dniu 31.12.2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

tj. Jeleniej Górze (ok. 140 podmiotów), powiecie jeleniogórskim i Legnicy (w tych dwóch ok. 120 podmiotów); na poziomie zbliżonym do średniego dla regionu znalazły się powiaty: wałbrzyski, świdnicki i kłodzki. W zakresie ogólnej liczby podmiotów na 1 tys. ludności według danych Głównego Urzędu Statystycznego województwo dolnośląskie zajmowało trzecią pozycję w skali kraju, po zachodniopomorskim i mazowieckim, przekraczając wartość średnią dla Polski o blisko 12%.

Do wskazania kierunków rodzajowych przekształceń wykorzystane zostały zmiany liczby podmiotów według sekcji PKD. W tabeli 1 przedstawiono dynamikę zmian liczby podmiotów w ramach wybranych sekcji PKD w latach 2007-2009.

Tabela 1. Zmiany liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2007-2009, według podregionów, stan w dniu 31 grudnia

Podregion/województwo	Sekcja PKD 2004									
	A	D	F	G	H	I	J	K	M	N
Jeleniogórski	1	1	2	-1	2	1	-1	2	0	2
Legnicko-głogowski	-1	0	2	-1	1	1	0	1	1	2
Wałbrzyski	0	-2	1	-2	-2	-1	-2	1	1	1
Wrocławski	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2
Wrocław	2	-1	1	0	2	1	1	1	2	2
Dolnośląskie	1	-1	2	-1	1	0	0	1	1	2

2 – znaczny wzrost, 1 – wzrost, 0 – stabilizacja, -1 – spadek, -2 – znaczny spadek, A – rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (wraz z przetwórstwem – dane z wyłączeniem osób indywidualnych prowadzących gospodarstwa rolne), D – przemysł przetwórczy, F – budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H – hotele i restauracje, I – transport, gospodarka magazynowa i łączność, J – pośrednictwo finansowe, K – obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, M – edukacja, N – ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Na podstawie analizy danych zawartych w tabeli 1 można stwierdzić, że:

1. Jediną jednostką terytorialną, która notowała wzrost liczby podmiotów we wszystkich analizowanych sekcjach, był podregion wrocławski. Najdynamiczniejszy wzrost dotyczył sekcji F: budownictwo, K: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz N: ochrona zdrowia i pomoc społeczna.

Co więcej, w podregionie wrocławskim w 8 na 10 sekcji zanotowano znaczny wzrost aktywności mierzony liczbą powstających przedsiębiorstw. Dotyczyło to również sekcji wysoce wrażliwych na zmiany koniunktury, w których w wielu jednostkach terytorialnych na świecie notowano spadek, jak np. handel i naprawy czy pośrednictwo finansowe.

2. W mieście Wrocław występował stosunkowo dynamiczny wzrost liczby przedsiębiorstw, przede wszystkim w zakresie edukacji i ochrony zdrowia, wzrosła też liczba hoteli i restauracji. Jediną sekcją, w której zanotowano spadek, było przetwórstwo przemysłowe. Wiązało się to z przesuwaniem się funkcji przemysłowych na zewnątrz dużego miasta i dynamicznym wzrostem liczby podmiotów operujących w tej sekcji w podregionie wrocławskim.

3. Najgłębsze załamanie aktywności przedsiębiorstw miało miejsce w podregionie wałbrzyskim, w którym aż w czterech sekcjach, decydujących o rozwoju tej

jednostki terytorialnej, występował znaczny spadek liczby podmiotów. Były to: przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawy, hotele i restauracje oraz pośrednictwo finansowe. Spadek miał również miejsce w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność.

4. Podregion jeleniogórski charakteryzował się zmniejszeniem się liczby podmiotów operujących w sekcjach: handel i naprawy oraz pośrednictwo finansowe. W zakresie edukacji liczba firm pozostawała bez zmian. Natomiast w pozostałych analizowanych sekcjach notowano wzrost, najsilniejszy w sekcjach: budownictwo oraz ochrona zdrowia i pomoc społeczna.

5. W podregionie legnicko-głogowskim liczba podmiotów rosła znacząco w sekcjach: budownictwo oraz ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Głębokich spadków nie zanotowano, pewne zmniejszenie liczby firm miało miejsce w sekcji związanej z rolnictwem i przetwórstwem rolnym, a także w handlu i naprawach.

Analizując wyniki dla całego regionu, trzeba podkreślić, że znaczny wzrost miał miejsce w sekcjach: budownictwo i ochrona zdrowia, a spadek zanotowano w przetwórstwie przemysłowym oraz handlu i naprawach. Liczba podmiotów w sekcjach transport, gospodarka magazynowa i łączność, a także pośrednictwo finansowe charakteryzowała się stabilizacją. W pozostałych analizowanych sekcjach notowano niewielki wzrost.

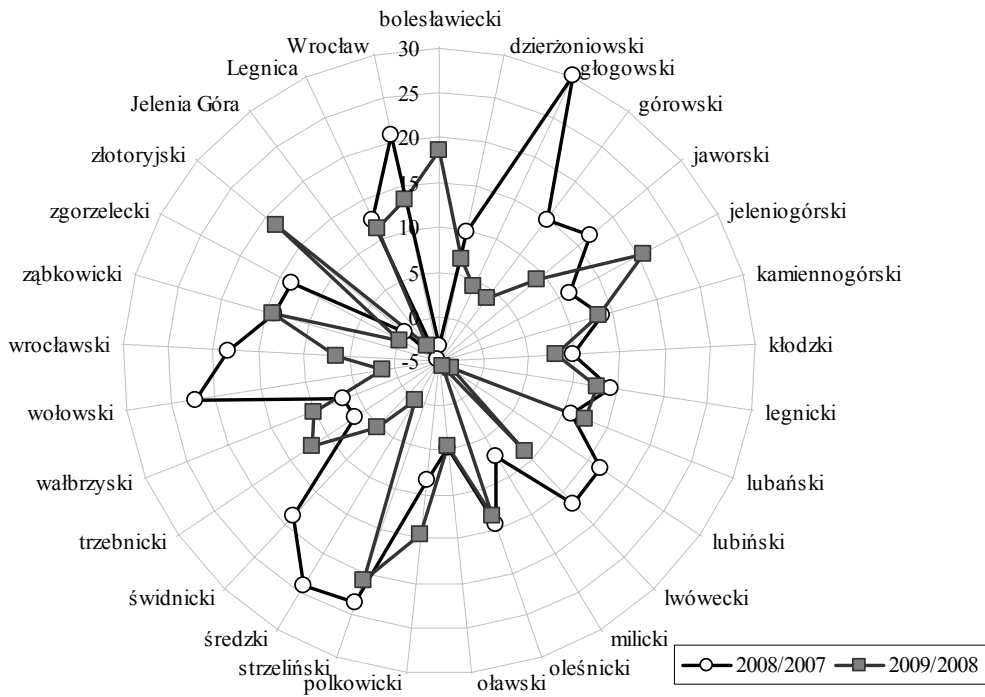
3. Aktywność samorządów lokalnych według powiatów województwa dolnośląskiego

Kolejna grupa to czynniki związane z aktywnością samorządów lokalnych. Wzięto pod uwagę:

- zmianę wydatków z budżetów gmin w latach 2008 i 2009 w porównaniu z rokiem wcześniejszym,
- nakłady inwestycyjne państwowych i samorządowych jednostek i zakładów budżetowych przypadające na 1 tys. ludności w latach 2007 i 2008,
- dostępność Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach szkolnych 2007/2008 i 2008/2009.

Zmiany w zakresie pierwszego czynnika przedstawiono na rysunku 4. W przypadku większości powiatów zmiany były dodatnie, tj. notowano wzrost wartości wydatków budżetowych gmin w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

Najwyższy wzrost w dwóch kolejnych latach (2008-2009) – na poziomie przekraczającym 10% – zanotowano w powiatach: kamiennogórskim, legnickim, lubańskim, oleśnickim, strzelińskim, ząbkowickim i w Legnicy. Spowolnienie miało miejsce w powiatach: bolesławieckim (w 2008 r.), lubińskim (w 2009 r.), milickim (w 2009 r.) i Jeleniej Górze (w obydwu latach): w jednostkach tych notowano wartości ujemne w stosunku do roku ubiegłego. W powiatach: głogowskim, górowskim, średzkim, świdnickim i wołowskim (w 2009 r. w stosunku do roku wcześniejszego) nastąpił relatywnie niewielki wzrost – poniżej 5%, ale były to powiaty, w których

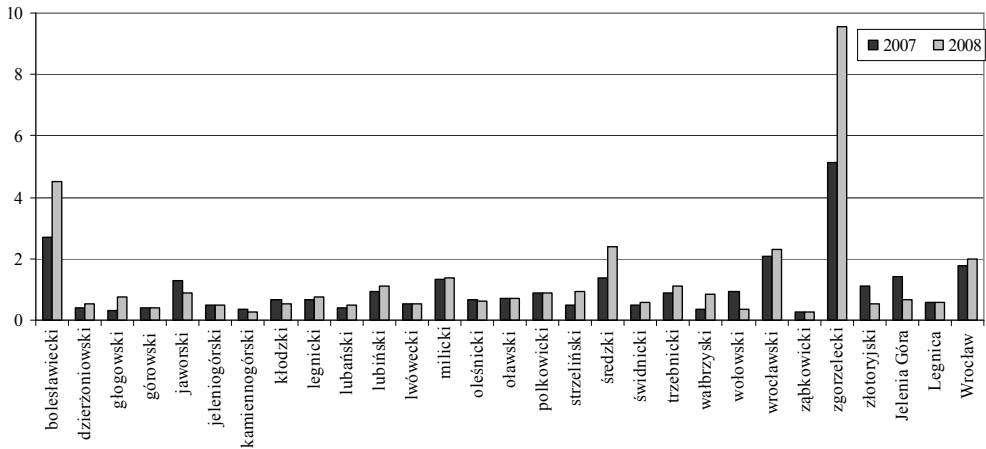
Rys. 4. Dynamika zmian wydatków budżetów gmin w latach 2007-2009, rok do roku (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

w 2008 r. w porównaniu z 2007 r. wydatki budżetów gmin rosły bardzo dynamicznie: od ponad 14% w powiecie górowskim do niemal 30% w glogowskim, stąd dynamika w roku kolejnym wydawała się stosunkowo niewielka, jednak w odniesieniu do 2007 roku wartości wskaźnika należy ocenić pozytywnie. Podobne wnioski można sformułować w odniesieniu do gmin powiatów: lubińskiego i milickiego, w których notowano przyrost ujemny w relacji 2009/2008, lecz rok wcześniej był on ponadprzeciętny i wyniósł odpowiednio: ponad 16% i ponad 7%.

O stabilności finansów publicznych i sektora publicznego w powiatach może również świadczyć wysokość nakładów inwestycyjnych państwowych i samorządowych w jednostkach i zakładach budżetowych. Wysokość tych nakładów w poszczególnych powiatach w latach 2007 i 2008 w przeliczeniu na 1 tys. ludności przedstawiono na rysunku 5.

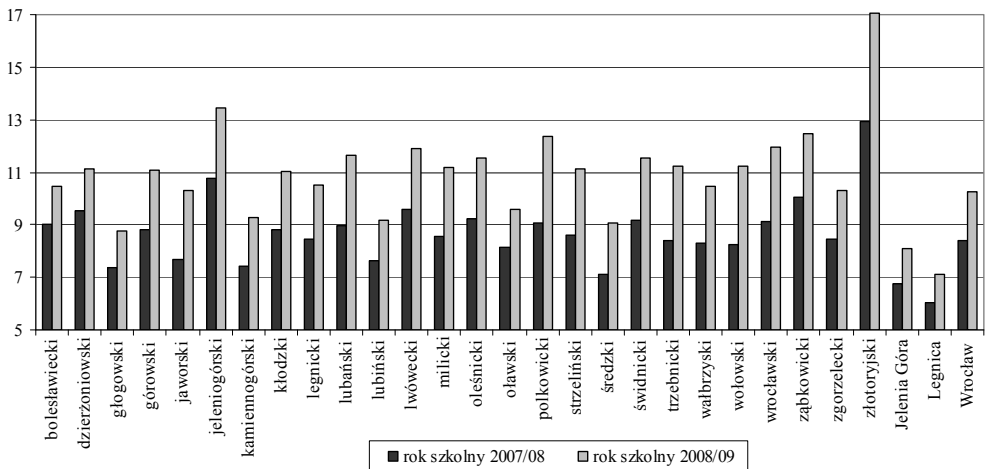
Na tle pozostałych powiatów zdecydowanie wyróżniał się zgorzelecki, który zajmował pozycję lidera zarówno w 2007, jak i 2008 r. W 2008 r. nakłady te sięgnęły poziomu ponad 9,5 mln zł. Miejsce kolejne zajmował powiat bolesławiecki (ponad 4,5 mln zł). Wartości przekraczające 2 mln zł osiągnęły w tym czasie również powiaty średzki i wrocławski, a miasto Wrocław zbliżało się do tego poziomu. Przy czym we Wrocławiu należy wziąć pod uwagę niezbędną korektę w stosunku do rze-

Rys. 5. Nakłady inwestycyjne państwowych i samorządowych jednostek i zakładów budżetowych na 1 tys. ludności w latach 2007 i 2008 (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

czywistej liczby ludności, która jest wyższa niż to wynika z oficjalnych statystyk, tym samym wielkość nakładów na 1 tys. ludności uległaby obniżeniu. Niepokojący był fakt, iż biorąc pod uwagę średnią wartość z lat 2007-2008, aż dziewięć powiatów osiągnęło wartości poniżej połowy przeciętnej wartości dla całej grupy, tj. poniżej 0,573 mln zł, a np. Legnica – będąca miastem na prawach powiatu – osiągnęła wartość niewiele wyższą od połowy średniej, mianowicie 0,583 mln zł.

Rys. 6. Liczba komputerów z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych i gimnazjach na 100 uczniów w latach szkolnych 2007/2008 i 2008/2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Czynnikiem wpływającym na wykształcenie przyszłych pokoleń jest wskaźnik ilości komputerów z dostępem do Internetu w szkołach, przypadających na 100 uczniów. Wartości tego wskaźnika dla szkół podstawowych i gimnazjów (łącznie) w latach szkolnych 2007/2008 i 2008/2009 przedstawiono na rysunku 6.

Na 100 uczniów w analizowanych latach szkolnych najwięcej komputerów z dostępem do Internetu przypadało w powiecie zgorzeleckim. W roku szkolnym 2008/2009 było to 17, wobec 7 w Legnicy. We wszystkich powiatach liczba komputerów w relacji do 100 uczniów w badanym czasie rosła. Najgorsze wskaźniki osiągały miasta na prawach powiatu Legnica, Jelenia Góra i Wrocław oraz powiaty górski, średzki i lubiński. Wartość wskaźnika najbardziej dynamicznie (o ponad 1/3) wzrosła w roku szkolnym 2008/2009 w porównaniu z rokiem wcześniejszym w powiatach: polkowickim, wołowskim, jaworskim, trzebnickim, złotoryjskim, wrocławskim i milickim.

4. Podsumowanie

Pomimo tendencji światowych, związanych ze spowolnieniem gospodarczym, obserwowanym w latach 2007-2009, jednostki terytorialne województwa dolnośląskiego nie odnotowały głębszego załamania. Dotyczy to zarówno aktywności gospodarczej, jak i aktywności samorządów lokalnych. Odzwierciedleniem przemian jest między innymi wysokość stopy bezrobocia, która po obniżeniu się w 2008 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym (o 1,4 pkt proc.), w 2009 r. wzrosła stosunkowo nieznacznie – średnio dla województwa o 2,5 pkt proc., natomiast zmalał w tym czasie odsetek długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy 1 rok i dłużej), który w 2007 roku wyniósł ponad 40%, rok później już tylko 29%, a w 2009 r. 23% zarejestrowanych bezrobotnych ogółem¹. Najlepiej w trudnej sytuacji gospodarczej, obserwowanej w wymiarze światowym, radziły sobie: stolica regionu – Wrocław oraz powiaty wchodzące w skład obszaru metropolitalnego Wrocławia (por. [Rynio 2009, s. 115-123]).

Literatura

- Brol R., *Suburbanization of rural areas within metropolitan areas (case study Cracow, Poznań, Wrocław)*, [w:] S. Korenik, M. Łyszczak (red.), *Finance in Spatial Economy*, Studia Regionalia, vol. 21, Polska Akademia Nauk, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa 2008.
- Dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, www.stat.gov.pl/wroc.
- Korenik S., *Miejsce aglomeracji wrocławskiej w przekształcaniach systemu osadniczego regionu*, [w:] A. Klasik (red.), *Kreatywne miasta i aglomeracje. Studia przypadków*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach, Katowice 2009.
- Korenik S. (red.), *Kształtowanie się Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego w warunkach integracji europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2009.

¹ Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Rynio D., *Region management in the era of economic crisis (selected issues)*, [w:] S. Korenik (red.), *Some Aspects of Spatial Economy*, Studia Regionalia, vol. 25, Polska Akademia Nauk, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa 2009.

TRANSFORMATION OF ECONOMIC AND SPATIAL STRUCTURE OF LOWER SILESIAN VOIVODESHIP IN 2007-2009

Summary: Changes of spatial and economic structure inside Lower Silesia region are analyzed in the period of the world economic breakdown. The author examined the following factors: the number of microenterprises per 1.000 people, the number of newly registered enterprises net per 10.000 people, the changes in the number of enterprises in 2007-2009 and the changes in the number of enterprises by chosen PKD sections (2007-2009), the changes in the expenditure of local budgets in 2008 and 2009, investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities per 1.000 people (2007-2009) and Internet access in primary and lower secondary schools in 2007/2008 and 2008/2009 school years. This data partly allowed to state changes occurring in the analyzed years in terms of enterprises activities and local governments activities.